

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 3.0. Temmuz 2015
Sayı : 338

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim genel ve madde gerekçeleri ile birlikte ekte sunulmaktadır.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 30/07/2015

Prof.Dr. Lale KARABIYIK
Bursa Milletvekili

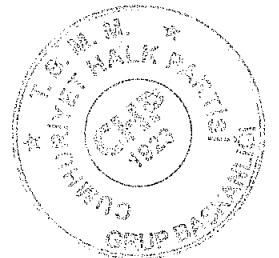
Penal Sarıhan
Ankara MU

Elif Doğan Tokay
Adana Milletvekili

Ueli Ağababa

Malatya

Ceyhan İrpil

TBMM KATİPLER VE LİSTELER BÖLÜMÜ
31 Temmuz 2015
Nomara:

TBMM GENEL EVRAK
31 Temmuz 2015
No: 12132

GENEL GEREKÇE

Yoksulluğun ortadan kaldırılmasına, adaletli gelir dağılımına ve ülkelerin kalkınmasına yaptıkları katkı nedeniyle, uluslararası kuruluşlar ve/veya AB gibi bölgesel entegrasyonlar tarafından yayımlanan temel dokümanlar ile kooperatifçiliğin gelişimi teşvik edilmektedir.

Dünyada, kooperatifçilik düzenlemeleri açısından en önemli çalışmalar; Uluslararası Kooperatifler Birliği, Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından gerçekleştirilmektedir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 2001 yılında A/RES/56/114 sayılı ilke kararı aracılığı ile dünyadaki tüm hükümetlerden kooperatiflerin gelişmesi için destekleyici bir ortamın yaratılmasını resmen talep ederek bu amaçla hazırlanan bir rehberi kabul etmiştir. Rehber kooperatiflerin desteklenmesi için gerekli yasal, adli ve idari hükümler, eğitim faaliyetleri ve kamu fonlarından faydalanma imkânlarını ele almaktadır.

Yine Birleşmiş Milletlerin 18.12.2009 tarihinde yapılan 64. Genel Kurulunda kooperatiflerin sosyal gelişmedeki rolünün desteklenmesi amacıyla 2012 yılı **“Uluslararası Kooperatifler Yılı”** olarak ilan edilmiştir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ise 2002 yılında gerçekleştirdiği 90. Toplantısında “**Kooperatiflerin Teşvik Edilmesi**” başlıklı 193 sayılı tavsiye kararını kabul etmiştir.

Bu kararlar; istihdam yaratma, kaynakların harekete geçirilmesi, yatırım oluşturma gibi kooperatiflerin değişik türleri ile tüm insanların tam olarak ekonomik ve sosyal kalkınmaya katılımlarını teşvik ettiğini, küreselleşmenin yararlarının daha adaletli dağılımını kolaylaştırmak için insanlar arasında ulusal ve uluslararası düzeyde daha güçlü bir dayanışmanın gerekliliği kabul edilmiştir.

Ayrıca, dengeli ve adaletli bir toplum için güçlü bir kamu sektörü ile özel sektörün yanı sıra kooperatiflerin ve diğer sosyal ve hükümet dışı kuruluşların içinde bulunduğu güçlü bir sektörün varlığının da gerekli olduğu açık bir biçimde vurgulanmıştır. **(ILO 193 Sayılı Tavsiye Kararı)**

Tavsiye Kararı, kooperatiflerin yaşaması ve büyümelerine elverişli bir yasal çerçeve hazırlanması için devlete çok önemli görevler yüklemektedir.

Avrupa Birliği Konseyi de 22 Temmuz 2003’de uzun yıllardır gündeminde olan “**Avrupa Kooperatif Tüzüğü**”nü kabul ederek yayınlamıştır. Tüzükte Birleşmiş Milletlerin (2001) Kararları, ILO Tavsiyesi (R193) ve Uluslararası Kooperatifler Birliği (ICA) ilkelerine (1995) atıf yapılmaktadır.

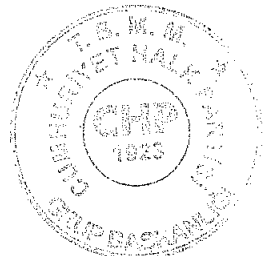
Türkiye’de de, gerek 1961 Anayasasının 51. Maddesinde, gerekse 1982 Anayasasının 171. Maddesinde **“Devlet, kooperatifçiliğin gelişmesini sağlayacak tedbirleri alır”** ifadesiyle kooperatifçiliğin gelişmesi için devleti, daha aktif ve sorumlu duruma getirmektedir.

Türkiye’de kooperatiflerin hukuki alt yapısını; 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu, 1581 Sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu ve 4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun oluşturmaktadır.

Ancak, bu konudaki temel kanun, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunudur.

Eğitim Kooperatifleri de bu kanun hükümlerine tabidir; ayrı bir yasal düzenlemesi bulunmamaktadır.

Eğitim Kooperatifleri, diğer kooperatif türlerine göre yeni bir oluşumdur.

Söz gelimi, 2012 tarihi itibari ile Türkiye’de toplam 84.232 adet kooperatif vardır. Bu rakam içinde Eğitim Kooperatiflerinin sayısı sadece 30’dur. (**Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi Ve Eylem Planı – Ank. 2012, sh.24, tablo 6**)

Bu tablo nedeniyle olsa gerek, hiçbir yasada “**eğitim kooperatifleri**” adı geçmediği gibi, bu kooperatiflerle ilgili hiçbir düzenleme, destek ya da teşvik hükmü de yer almamaktadır.

Oysa, eğitim kooperatifleri her şeyden önce bir hizmet kooperatifidir; amaç ve faaliyetleri kardan ziyade eğitim konusunda kamusal yarardır.

Faaliyetleri, özel öğretim yasalarına uygun olarak her derece ve türde özel öğretim kurumları ve yurtlar açmak ve işletmek, kaliteli eğitimde fırsat eşitsizliğini gidermede katkı sunmaktır

Ne var ki eğitim kooperatiflerinin gelişmesi sadece kendi kaynakları ile sağlanamaz. Öncelikle devlet, eğitim kooperatiflerinin gelişmesi ve yaygınlaşması için gerekli teşvik ve desteği sağlamalıdır. Bu aynı zamanda devletin anayasal görevidir. (**İsmail ULUOCAK – Kooperatifçilik Eğitiminin Ülkemizdeki Durumu Ve Kooperatif Tarzı Yapılanmanın Özel Eğitim Kurumlarında Uygulanması, Bursa Çağdaş Eğitim Kooperatifi 2009 – Yüksek Lisans Tezi**)

Değiştirilmesi istenilen 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun “**Muafiyetler**” başlıklı 4. Maddesinin 1. Fıkra, (**k**) bendinde kooperatiflerle ilgili muafiyet düzenlenirken, eğitim kooperatiflerinden hiç söz edilmediği gibi, bu kooperatiflerin nitelik ve özellikleri de dikkate alınmamış, adeta yok sayılmıştır.

Oysa, bir eğitim kooperatifinin, eğitim kurumları yapıp, işletmeden, gelir getirici başkaca faaliyette bulunmadan, aynî ve nakdî bağış kabul etmeden faaliyetlerini sürdürmesi, hizmet sunması olanağı yoktur.

Uygulanan mevzuata göre, eğitim kooperatifi konusuna giren, her türlü bağış da dahil olmak üzere tüm gelirleri, kurumlar vergisine tabidir. Oysa, değişiklik teklifimizde yer alan eğitim kooperatifleri, ortaklarına, hiçbir kar dağıtmayan, tasfiye halinde dahi kooperatif öz varlığından pay vermeyen, bu özelliklerini Ana Sözleşmesinde hüküm altına alan kooperatiflerdir. Faaliyetlerden elde edilen artı değer, ya da kâr, ya yeni eğitim yatırımlarına sarf edilmekte ya da yoksul öğrencilere burs olarak harcanmaktadır. Amaç, bütünüyle, kamusaldır.

Getirilmek istenen değişiklik, “**... ve sadece ortaklarla iş görülmesine ...**” sınırlaması dışında mevcut düzenlemeyle paraleldir.

Ne var ki, eğitim kooperatifleri, 3. Kişilerle iş görmeden faaliyetlerini sürdüremezler.

Değişiklik teklifi ile, devletin, özellikleri gösterilen eğitim kooperatiflerine az da olsa bir katkı vermesinin önü açılmaktadır.

Kar amacı gütmeyen, sadece iyi ve daha çağdaş eğitim ve öğretimi hedef alan kurumlar oluşturulduğunda, desteklenip teşvik edildiğinde gelişmenin önündeki en büyük engel olan eğitim sorunu ortadan kalkmış olacak, Türk Milli Eğitiminin de önünü açacak bir gelişme olacaktır.

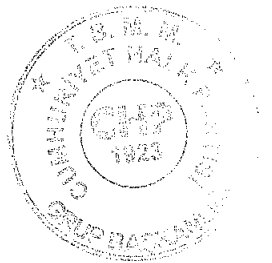

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, ortaklarına kar dağıtmayan, hiçbir kişisel çıkar gözetmeden tüm faaliyetlerini eğitim-öğretime özgüleyen eğitim kooperatiflerinin kurumlar vergisinden muaf tutulması düzenlenmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNUN BİR MADDESİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 13.06.2006 tarih ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun “Muafiyetler” başlıklı 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrası (k) bendinin sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir:

k) Ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin, gelir-gider farkının ve tasfiye halinde kooperatif öz varlığının ortaklara dağıtılmamasına dair hükümler bulunan, tüm gelirlerini eğitim faaliyetlerine özgüleyen eğitim kooperatifleri.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

